

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2024)0038

Genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603

Rezolucija Europskog parlamenta od 26. studenoga 2024. o Provedbenoj odluci Komisije (EU) 2024/2628 o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603, sastoje se ili su proizvedeni od njega na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (2024/2836(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Provedbenu odluku Komisije (EU) 2024/2628 o produljenju odobrenja za stavljanje na tržište proizvoda koji sadržavaju genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603, sastoje se ili su proizvedeni od nje na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća¹,
- uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje², a posebno njezin članak 11. stavak 3. i članak 23. stavak 3.,
- uzimajući u obzir glasovanje Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, koje je održano 8. srpnja 2024. i na kojem nije doneseno mišljenje te glasovanje žalbenog odbora od 3. rujna 2024. tijekom kojega također nije doneseno mišljenje,
- uzimajući u obzir članak 11. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije³,
- uzimajući u obzir mišljenje Europske agencije za sigurnost hrane (EFSA) doneseno 13. ožujka 2024. i objavljeno 29. travnja 2024.⁴,

¹ SL L, 2024/2628, 10.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/2628/oj.

² SL L 268, 18.10.2003., str. 1., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32003R1829>.

³ SL L 55, 28.2.2011., str. 13., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011R0182>.

⁴ Znanstveno mišljenje EFSA-ina Povjerenstva za genetski modificirane organizme o procjeni genetski modificiranog kukuruza MON 89034 × 1507 × NK603 radi

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije u kojima se protivi odobravanju genetski modificiranih organizama („GMO”)¹,
 - uzimajući u obzir članak 115. stavke 2. i 3. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir prijedlog rezolucije Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane,
- A. budući da su 21. listopada 2022. društvo Corteva Agriscience Belgium BV, sa sjedištem u Belgiji, u ime društva Corteva Agriscience LLC, sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama, i društvo Bayer Agriculture BV, sa sjedištem u Belgiji, u ime društva Bayer CropScience LP, sa sjedištem u Sjedinjenim Američkim Državama, zajednički podnijeli Komisiji zahtjev za produljenje odobrenja za genetski modificirani kukuruz MON 89034 × 1507 × NK603 („genetski modificirani kukuruz”);
- B. budući da je EFSA 13. ožujka 2024. donijela pozitivno mišljenje, koje je objavljeno 26. travnja 2024.;
- C. budući da genetski modificirani kukuruz sadrži gene koji stvaraju otpornost na glifosate te proizvodi insekticidne proteine („Bt-toksine”);

Nepostojanje procjene za komplementarne herbicide

- D. budući da se Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 503/2013² zahtijeva procjena o tome utječu li očekivane poljoprivredne prakse na ishod proučavanih krajnjih točaka; budući da je u skladu s tom Provedbenom uredbom to posebno relevantno za biljke otporne na herbicide;
- E. budući da je velika većina genetski modificiranih usjeva genetski modificirana kako bi bila otporna na jedan ili više „komplementarnih” herbicida koji se mogu upotrebljavati tijekom cijelog uzgoja genetski modificirane kulture, a da pritom ne dođe do odumiranja usjeva, što bi bio slučaj s usjevom koji nije otporan na herbicide; budući da se u brojnim studijama navodi da je za genetski modificirane usjeve otporne na herbicide potrebna veća upotreba komplementarnih herbicida, velikim dijelom zbog pojave korova otpornih na herbicide³;

produljenja odobrenja na temelju Uredbe (EZ) br. 1829/2003 (zahtjev GMFF-2022-3670), EFSA Journal 2024;22(4):8716, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8716>.

¹ Parlament je u osmom sazivu donio 36, a u devetom sazivu 38 rezolucija u kojima se protivi odobravanju GMO-a.

² Provedbena uredba Komisije (EU) br. 503/2013 od 3. travnja 2013. o prijavama za odobrenje genetski modificirane hrane i hrane za životinje u skladu s Uredbom (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i o izmjeni Uredbi Komisije (EZ) br. 641/2004 i (EZ) br. 1981/2006 (SL L 157, 8.6.2013., str. 1., ELI: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013R0503>).

³ Vidjeti, primjerice, Schulz, R., Bub, S., Petschick, L. L., Stehle, S., Wolfram, J. (2021.), *Applied pesticide toxicity shifts toward plants and invertebrates, even in GM crops* (Prenošenje toksičnosti primijenjenih pesticida na biljke i beskralježnjake, čak i u genetski modificiranim usjevima), Science 372(6537), str. 81. – 84., <https://doi.org/10.1126/science.abe1148>; Bonny, S., *Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact* (Genetski modificirani

- F. budući da genetski modificirani usjevi otporni na herbicide poljoprivrednike uvlače u sustav suzbijanja korova koji u velikoj mjeri ili u potpunosti ovisi o herbicidima, i to naplatom dodatka na cijenu za genetski modificirano sjeme, koji se može opravdati samo ako poljoprivrednici koji kupuju takvo sjeme koriste i komplementarne herbicide; budući da će se većim oslanjanjem na komplementarne herbicide na poljoprivrednim gospodarstvima na kojima su posađeni genetski modificirani usjevi ubrzati pojava i širenje korova otpornih na te herbicide, što će dovesti do potrebe za još većom upotrebom herbicida i pojave pod nazivom „začarani krug herbicida”;
- G. budući da će se povećati negativni učinci na zdravlje tla i kvalitetu vode te na biološku raznolikost iznad i ispod zemlje, koji proizlaze iz prekomjernog oslanjanja na herbicide, te će to dovesti do povećane izloženosti ljudi i životinja tim negativnim učincima, potencijalno i preko povećanja količine ostataka herbicida u hrani i hrani za životinje;
- H. budući da je EFSA u studenome 2015. zaključila da glifosat vjerojatno nije karcinogen, a Europska agencija za kemikalije u ožujku 2017. da nije potrebna klasifikacija; budući da je za razliku od njih Međunarodna agencija za istraživanje raka, agencija Svjetske zdravstvene organizacije specijalizirana za rak, 2015. glifosat kategorizirala kao tvar koja je vjerojatno karcinogena za čovjeka; budući da se u nizu najnovijih znanstvenih stručno recenziranih studija potvrđuje moguća karcinogenost glifosata¹;
- I. budući da se smatra da procjena za ostatke herbicida i metabolite pronađene na genetski modificiranim biljkama nije u nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za genetski modificirane organizme te se stoga ne provodi u okviru postupka odobravanja genetski modificiranih organizama;

Neriješena pitanja koja se odnose na Bt-toksine

- J. budući da se u brojnim studijama navodi da su nakon izloženosti Bt-toksinima zabilježeni popratni učinci koji mogu utjecati na imunost sustav i da neki Bt-toksini mogu djelovati kao adjuvansi², što znači da mogu povećati alergena svojstva drugih proteina s kojima dolaze u kontakt;
- K. budući da je u znanstvenom istraživanju utvrđeno da se toksičnost Bt-toksina također

usjevi i korovi otporni na herbicide te herbicidi: pregled i učinak), Environmental Management, siječanj 2016;57(1), str. 31. – 48.,

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738>; i Benbrook, C. M., *Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. - the first sixteen years* (Učinak genetski modificiranih usjeva na korištenje pesticida u SAD-u: prvih 16 godina), Environmental Sciences Europe, 28. rujna 2012., svezak 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>.

¹ Vidjeti, na primjer

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>,
<https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>,
<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610> i
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>.

² Vidjeti pregled Rubio-Infante, N., Moreno-Fierros, L., „An overview of the safety and biological effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in mammals” (Pregled sigurnosti i bioloških učinaka Cry toksina izazvanih bakterijom *Bacillus thuringiensis* kod sisavaca), Journal of Applied Toxicology, svibanj 2016., 36,5, str. 630. – 648., <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jat.3252>.

može povećati interakcijom s ostacima prskanja herbicidima te su potrebna dodatna istraživanja o kombinatnim učincima višestrukih promjena (genetski modificirani usjevi koji su izmijenjeni kako bi bili otporni na herbicide i kako bi proizveli insekticide u obliku Bt-toksina)¹; budući da se, međutim, smatra da je procjena mogućeg međudjelovanja ostataka herbicida i njihovih metabolita s Bt-toksinima izvan nadležnosti Povjerenstva EFSA-e za GMO te se ona stoga ne provodi u okviru procjene rizika;

Bt-usjevi: utjecaj na neciljne organizme

- L. budući da upotreba genetski modificiranih Bt-usjeva dovodi do kontinuirane izloženosti ciljnih i neciljnih organizama Bt-toksinima, za razliku od upotrebe insekticida, tijekom koje do izlaganja dolazi pri prskanju i to samo u ograničenom vremenu;
- M. budući da se pretpostavka da Bt-toksini pokazuju jedan ciljni način djelovanja više ne može smatrati točnom i ne mogu se isključiti učinci na neciljne organizme; budući da stižu izvješća o sve većem broju neciljnih organizama koji su višestruko pogođeni; budući da se u nedavnom pregledu spominje 39 stručno recenziranih publikacija u kojima se izvještava o znatnim štetnim učincima Bt-toksina na mnoge vrste „izvan dometa”²;

Primjedbe države članice i dionika

- N. budući da su države članice tijekom tromjesečnog razdoblja savjetovanja³ EFSA-i dostavile brojne primjedbe, u koje se ubraja i ona da popis relevantnih studija, utvrđenih u pregledu literature podnositelja zahtjeva, nije uključivao studije o sudbini Bt-proteina u okolišu ili o mogućim učincima ostataka Bt-usjeva na neciljne organizme, iako takve studije postoje;

Osiguravanje jednakih uvjeta na globalnoj razini i poštovanje međunarodnih obveza Unije

- O. budući da se u zaključcima strateškog dijaloga o budućnosti poljoprivrede u EU-u⁴ Komisija poziva da preispita svoj pristup u pogledu pristupa tržištu za uvoz i izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda s obzirom na problem različitih standarda Unije i njezinih trgovinskih partnera; budući da su pravedniji trgovinski odnosi na globalnoj razini, usklađeni s ciljevima u pogledu zdravog okoliša, bili jedan od glavnih zahtjeva poljoprivrednika tijekom prosvjeda održanih 2023. i 2024.;
- P. budući da se u izvješću posebne izvjestiteljice Ujedinjenih naroda (UN) za pravo na

¹ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0278691516300722?via%3Dihub>.

² Vidjeti primjerice, Hilbeck, A., Otto, M., „Specificity and combinatorial effects of *Bacillus thuringiensis* Cry toxins in the context of GMO environmental risk assessment” (Specifičnost i kombinatorički učinci toksina Cry *Bacillus thuringiensis* u kontekstu procjene okolišnog rizika GMO-a), *Frontiers in Environmental Science* 2015, 3:71, <https://doi.org/10.3389/fenvs.2015.00071>.

³ <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/action/downloadSupplement?doi=10.2903%2Fj.efs.2024.8716&file=efs28716-sup-0012-Annex8.pdf>.

⁴ Strateški dijalog o budućnosti poljoprivrede u EU-u – *A shared prospect for farming and food in Europe* (Zajednički izgledi za poljoprivredu i hranu u Europi), rujan 2024., https://agriculture.ec.europa.eu/document/download/171329ff-0f50-4fa5-946f-aea11032172e_en?filename=strategic-dialogue-report-2024_en.pdf.

hranu iz 2017. godine zaključuje da opasni pesticidi, posebno u zemljama u razvoju, imaju katastrofalne učinke na zdravlje¹; budući da se u okviru cilja održivog razvoja UN-a br. 3.9. do 2030. želi u velikoj mjeri smanjiti broj smrtnih slučajeva i bolesti prouzročenih opasnim kemikalijama te onečišćenjem i kontaminacijom zraka, vode i tla;

- Q. budući da Globalni okvir za biološku raznolikost iz Kunminga i Montreala („Okvir Kunming-Montreal”), dogovoren na konferenciji COP15 Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti (UN CBD) u prosincu 2022., uključuje globalni cilj smanjenja rizika od pesticida za najmanje 50 % do 2030.²;
- R. budući da se u Uredbi (EZ) br. 1829/2003 navodi da genetski modificirana hrana ili hrana za životinje ne smije imati nepovoljne učinke na zdravlje ljudi, zdravlje životinja ili okoliš te da Komisija pri sastavljanju svojih odluka mora uzeti u obzir sve relevantne odredbe prava Unije i ostale legitimne čimbenike relevantne za predmet koji se razmatra; budući da bi ti legitimni čimbenici trebali obuhvaćati obveze Unije u okviru ciljeva održivog razvoja UN-a i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti;

Smanjenje ovisnosti o uvezenoj hrani za životinje

- S. budući da je jedna od pouka izvučenih iz krize prouzročene bolešću COVID-19 i rata u Ukrajini koji je još u tijeku to da Unija treba okončati ovisnost u pogledu određenih ključnih materijala; budući da predsjednica Komisije Ursula von der Leyen u mandatnom pismu od novoizabranog povjerenika Christophea Hansena traži da razmotri načine za smanjenje uvoza kritičnih vrsta robe³;

Nedemokratsko donošenje odluka

- T. budući da je Parlament u svojem osmom sazivu donio ukupno 36 rezolucija u kojima se protivi stavljanju na tržište genetski modificiranih organizama za hranu i hranu za životinje (33 rezolucije) i uzgoju genetski modificiranih organizama u Uniji (tri rezolucije); budući da je Parlament u svojem devetom sazivu donio 38 prigovora na stavljanje genetski modificiranih organizama na tržište;
- U. budući da Komisija i dalje izdaje odobrenja za genetski modificirane organizme unatoč tome što je i sama priznala postojanje demokratskih nedostataka te usprkos izostanku potpore država članica i prigovorima Parlamenta;
- V. budući da onda kad u žalbenom odboru davanje odobrenja nije podržala kvalificirana većina država članica nije potrebno mijenjati zakonodavstvo kako bi se Komisiji omogućilo da uskrati odobrenje za genetski modificirane organizme⁴;
- W. budući da na glasovanju Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje iz članka 35. Uredbe (EZ) br. 1829/2003, koje je održano 8. srpnja 2024., nije doneseno

¹ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>.

² <https://indicators.report/targets/3-9/>

³ https://commission.europa.eu/document/2c64e540-c07a-4376-a1da-368d289f4afe_en

⁴ U skladu s člankom 6. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011 Komisija „može”, ali ne „mora” dati odobrenje ako se u okviru žalbenog odbora za to ne izjasni kvalificirana većina država članica.

nikakvo mišljenje, što znači da kvalificirana većina država članica nije podržala odobrenje; budući da nakon glasovanja 3. rujna 2024. žalbeni odbor ponovno nije donio mišljenje;

1. smatra da se Provedbenom odlukom (EU) 2024/2628 prekoračuju provedbene ovlasti predviđene Uredbom (EZ) br. 1829/2003;
2. smatra da Provedbena odluka (EU) 2024/2628 nije u skladu s pravom Unije jer nije spojiva s ciljem Uredbe (EZ) br. 1829/2003, a on je, u skladu s općim načelima utvrđenima u Uredbi (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća¹, pružanje osnove za visoku razinu zaštite života i zdravlja ljudi, zdravlja i dobrobiti životinja, interesa okoliša i potrošača u pogledu genetski modificirane hrane i hrane za životinje, uz istovremeno jamčenje uspješnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta;
3. poziva Komisiju da osigura konvergenciju standarda Unije i njezinih partnera u pregovorima o sporazumu o slobodnoj trgovini kako bi se zadovoljili sigurnosni standardi Unije;
4. poziva Komisiju da povuče svoju Provedbenu odluku (EU) 2024/2628 te da odboru podnese novi nacrt;
5. poziva Komisiju da ne odobri genetski modificirane usjeve otporne na herbicide zbog s njima povezane povećane upotrebe komplementarnih herbicida i stoga većih rizika za biološku raznolikost, sigurnost hrane i zdravlje radnika, u skladu s pristupom „Jedno zdravlje”;
6. u tom pogledu ističe da odobravanje uvoza bilo koje genetski modificirane biljke koja je stekla otpornost na herbicide, radi upotrebe u hrani ili hrani za životinje, nije u skladu s međunarodnim obvezama Unije na temelju, među ostalim, ciljeva održivog razvoja UN-a i Konvencije UN-a o biološkoj raznolikosti, uključujući nedavno doneseni Okvir Kunming-Montreal²;
7. pozdravlja činjenicu da je Komisija u dopisu zastupnicima od 11. rujna 2020. konačno uvidjela potrebu da se pri donošenju odluka o odobravanju genetski modificiranih organizama u obzir uzme održivost³; međutim, izražava duboko razočaranje zbog toga što Komisija i dalje odobrava uvoz genetski modificiranih organizama u Uniju unatoč stalnim prigovorima Parlamenta i činjenici da većina država članica glasuje protiv;
8. ponovno apelira na Komisiju da u obzir uzme obveze Unije na temelju međunarodnih sporazuma, kao što su Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Konvencija UN-a o biološkoj raznolikosti i ciljevi održivog razvoja UN-a; ponavlja poziv da se nacrti provedbenih akata poprate obrazloženjem u kojem se objašnjava na koji se način

¹ Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1.2.2002., str. 1., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2002/178/oj>).

² Na 15. konferenciji stranaka Konvencije Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti u prosincu 2022. dogovoren je globalni okvir za biološku raznolikost, koji uključuje globalni cilj smanjenja rizika od pesticida za najmanje 50 % do 2030. (vidjeti: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_22_7834).

³ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>.

poštuje načelo „nenanošenja štete”¹;

9. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji te vladama i parlamentima država članica.

¹ Rezolucija Europskog parlamenta od 15. siječnja 2020. o europskom zelenom planu (SL C 270, 7.7.2021., str. 2), stavak 102.